

Editörden

Senem Duruel Erkılıç'ın Sunuşu

Elimizdeki 11. sayıdan geri dönüp baktığımızda, *sinecine*'nin Türkiye'de son beş yılda sinema araştırmaları alanında yapılmış akademik çalışmalardaki yönelimlere, eğilimlere dair kısmi de olsa bir panorama sunduğunu görüyoruz. *sinecine*'nin, farklı akademik bakışların karşılaştığı, makalelerin birbiriyle tartıştığı bir dergi olarak ve bu alandaki akademik hareketliliğe ev sahipliği yaparak yoluna uzun zaman devam etmesi dileğiyle başlamak istiyorum söze.

Suç ve adalet kavramlarını derinlemesine tartışmaya ihtiyaç duyduğumuz günler yaşıyoruz. Bu sayının hazırlıkları sırasında meydana gelen Özgecan Aslan cinayeti, kadına yönelik şiddet olgusuyla birlikte bu kavramları dehşet verici bir biçimde tekrar önümüze getirdi. *sinecine*'nin editoryal ekibi olarak Özgecan Aslan'ı derin bir üzüntüyle anıyor, kadına yönelik şiddeti ve kadın cinayetlerini kınıyoruz.

2014 güz sayımızda, suç ve adalet kavramlarını sinema araştırmaları perspektifinden tartışacak makalelerden oluşan bir dosya oluşturmak istediğimizi duyurmuştuk. Ancak bu konuda dergimize ulaşan makaleler içinden sadece biri basılmaya değer görüldü. Onu bu sayımızın ilk makalesi olarak yayımlıyoruz. Coşkun Liktor, "Crime and Justice in Film: A Poststructuralist Reading" başlıklı çalışmasında, Michel Foucault ve Jacques Derrida'dan hareketle oluşturduğu kuramsal çerçeveden Richard Brooks'un *In Cold Blood* (Soğukkanlılıkla, 1967), Stanley Kubrick'in *A Clockwork Orange* (Otomatik Portakal, 1971) ve Orson Welles'in *The Trial* (Dava, 1962) adlı filmlerini inceliyor. Filmlerde cezalandırılan ana karakterler üzerinden suç, ceza ve adalet kavramlarını postyapısalcı açıdan sorguluyor.

"*Arı Kovanının Ruhu* Filminin İkonolojisi" başlıklı ikinci makale Fikret Zorlu'ya ait. Zorlu makalesinde Victor Erice'nin *El Espiritu de la Colmena* (*Arı Kovanının Ruhu*, 1973) filmindeki simgeler, analogiler ve metaforlar üzerinden, dayanışmacı toplumsal yapılanmayı temsil eden kovan metaforunu ve bu metaforun toplumsal anlamlarını tartışıyor. Filmin renk, aydınlatma gibi sinematografik öğelerinden, "duygu penceresinden" ve sorunsalından hareketle, sanat tarihinden mimarlığa uzanan bir değerlendirme sunuyor.

Üçüncü makale “Film Okuryazarlığı: Bir Görsel İletişim Sistemi Olarak Devamlılık Sineması” başlığını taşıyor. Sermin Ildırar makalesinde, filmlere özgü okuryazarlık gerektirmediği için devamlılık sinemasını başarılı kabul eden bakış açısı ile filmleri anlamlandırmak için film okuryazarlığının olması gerektiğini savunan görüşlere yer veriyor. Makale, gerek doğal algı yoluyla anlamlandırma sürecinin nasıl işlediğini, gerekse sonradan öğrenilen kodlar ve kurallarla edinilen film okuryazarlığının, filmleri anlamlandırmadaki katkılarını sinemanın tarihsel gelişim serüveni içinde örnekler üzerinden ele alıyor. Film çalışmaları, antropoloji ve psikoloji alanlarında bu konuda ortaya konulmuş kuramlar ve gerçekleştirilmiş deneysel çalışmalar ışığında tartışmayı ilerletiyor.

“Mahremiyetin Kamuya Açılması: *Tek Başına Dans* ve Röntgenciliğin Toplumsal Eleştirisi” başlıklı makalesinde Onurhan Demirkol, kadına yönelik şiddet ve cinsel istismara ilişkin Biene Pilavcı’nın kendisini ve ailesini merkeze alarak çektiği *Alleine Tanzen (Tek Başına Dans, 2012)* adlı belgeselini, Lacan’ın “ayna kuramı” ile Zizek’in “röntgencilik” vurgularından yararlanarak analiz ediyor. Yazar, “mahremiyet” ve “özel alan” kavramları ile “röntgenci” olarak izleyicinin konumlanışını tartışarak filmdeki eleştirel bakışa işaret ediyor.

Son makale Gizem Parlayandemir’e ait. “Milliyetçilik ve Faillik Bağlamında *Dedemin İnsanları*” başlıklı makalesinde Parlayandemir, Çağan Irmak’ın yönettiği *Dedemin İnsanları*’nı (2011) milliyetçilik kuramlarına ilişkin temel kavram ve olgular çerçevesinde metinlerarası bir okuma ile incelemeyi amaçlıyor.

Makalelerin yanı sıra bir çeviri yazı yer alıyor bu sayımızda: 1986 yılında Edinburg Film Festivali’nin 40. yıldönümünde, Paul Willemen, Jim Pines ve June Givanni’nin organize ettikleri Üçüncü Sinema Konferansı’nın hemen ardından Willemen’in kaleme aldığı ve ilk olarak *Framework* dergisinde yayınlanan ünlü “Üçüncü Sinema Meselesi: Notlar ve Düşünceler” başlıklı makalesi. Üçüncü sinema kavramını sorguladığı ve Solanas ile Getino’dan itibaren üçüncü sinema düşüncesini tartıştığı makalesinde Willemen, 1980’lerin ortasında İngiltere’de siyahı sinemanın yükseldiği bir dönemde üçüncü sinema tartışmalarının yeniden alevlenmesini, “dışarılığın/ ötekiliğin ülkede uygulanabilir bir kültürel siyasetin gerçekleştirilebileceği tek konum olduğu” görüşüyle açıklıyor. Üçüncü sinema fikrinin ona “sosyalist bir kültürel/eleştirel pratiğin nasıl olabileceği ya da olması gerektiğiyle ilgili” bir çeşit anlatı oluşturma imkanı verdiğini vurguluyor. Üçüncü sinema tartışmalarında son derece önemli kaynaklardan biri olan Willemen’in bu makalesini çeviren Sinem Aydın ve Damla Okay Yıldırım’a çok teşekkür

ediyoruz. Metnin çevirisindeki öneri ve düzeltileriyle büyük katkıda bulunan yayın kurulu üyemiz Ahmet Gürata'ya da ayrıca teşekkürler.

sinecine kitaplığında iki kitap tanıtımı yer alıyor: Nilgün Tatal Cheviron'un derlediği *Haneke Huzursuz Seyirler Diler* adlı kitabı, Bermal Aydın tanıtıyor. Gilles Deleuze'ün *Sinema I: Hareket-İmge* kitabını da Mehmet Köprü kısa bir değerlendirmeye ele alıyor.

Dergimizle ilgili iyi bir haberi paylaşmak istiyorum. *sinecine* bu sayıdan itibaren FIAF (The International Federation of Film Archives / International Index to Film Periodicals) tarafından taranacak. Buna yeni indekslerin de eklenmesi için çalışmalarımız devam ediyor. *sinecine*'nin önümüzdeki sayısında editörlüğü değerli arkadaşım Y. Gürhan Topçu üstlenecek. Kendisine kolaylıklar ve başarılar diliyoruz. *sinecine*'nin 10. ve 11. sayılarında görüş ve önerileriyle destek olan yayın kurulu üyelerimize, makalelerin geliştirilmesinde büyük emekleri olan danışma kurulu üyelerimize/hakemlere ve derginin zorlu işlerini özveriyle üstlenen Ruken Öztürk'e öncelikle teşekkür etmek istiyorum. Titiz çalışmaları ve yoğun emekleri için editör yardımcılarım Selin Çelik ve Bermal Aydın'a, bu sayının *sinecine* kitaplığı editörlüğünü üstlenen Aslıhan Doğan Topçu'ya, derginin ilk sayılarından itibaren İngilizce özetlerin kontrollerini yaparak bizimle yola devam eden Finlay McQuade ile Lynne Giallombardo'ya, dergiyi yayıma hazırlayan Ali Karadoğan'a, yayımcımız Emir Ali Türkmen'e ve son okumaları yapan Aslı Ekici'ye, Burçin Kalkın Kızıldaş'a ve Ezgi Mert'e ayrıca çok teşekkür ederim.

İyi okumalar.